

«Про участь та результати проведеної НМЦ ПТО роботи з реалізації міжнародних проєктів у співпраці з ФОРД, соціальними партнерами»

Пріоритетом діяльності навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області (далі – НМЦ ПТО, Центр) є співпраця із соціальними партнерами, які є важливими в системі формування сучасного робітника в структурі економіки.

З метою залучення роботодавців – замовників кадрів, підприємців, галузевих профспілок, органів місцевого самоврядування, учнівського та студентського самоврядування у вирішенні проблемних питань професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О), створення сприятливого середовища для подальшого розвитку функціонують 7 фахових рад за галузевим спрямуванням. Крім того, в м. Кривому розі діє громадська рада соціального партнерства в галузі П(ПТ)О, наставництва і адаптації випускників до умов виробництва.

На Криворіжжі проведено: огляд-конкурс на звання «Краще підприємство – замовник кадрів року», «Кращий колективний договір по роботі з молоддю», «Кращий наставник за дуальною формою навчання», фестиваль «ІндустріалФест», профорієнтаційний інтерактивний захід «Фестиваль професій - Krivbass CitySkills». В дії Проєкт профорієнтаційних квестів «МЕТІНВЕСТ - trawel». Розроблено Програму «Технологічна стратегія до 2030 року» та Проєкт «МЕТІНВЕСТ- освітні ініціативи».

За ініціативою методичної служби в 2020-2021н.р. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» проведено онлайн-тренінги на тему «Магія сталі» за участю педагогів ЗП(ПТ)О, онлайн-івенти «CAREER DAY: розкрий свій потенціал». Для добувачів освіти ЗОЗ і студентів ВНЗ України проведено онлайн-вебінар «Працевлаштування та побудови успішної кар'єри» - взяли участь понад 270 молодих людей

Протягом останніх трьох років створено систему співробітництва із соціальними партнерами всіх форм власності, які є користувачами освітніх послуг закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О), чи співучасниками виконання укладених угод і спільних заходів з підвищення кваліфікації та фахової компетентності педагогів і майстрів виробничого навчання, розвитку здібностей здобувачів освіти, екологічного, виховного та психологічного напрямів.

Співпраця з громадськими об'єднаннями різних напрямків, науковцями, роботодавцями сприяє поєднанню зусиль ЗП(ПТ)О та підприємств у покращенні якості освітнього процесу, підвищенню престижу професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О), адаптації випускників ЗП(ПТ)О.

Кількість партнерів щорічно зростає. Станом на 01.06.2022 укладено 36 угод і спільних заходів з соціальними партнерами (в 2020 році було 21 угода, в 2021 році – 27 угод).

В 2020-2021 навчальному році продовжувалась робота щодо міжнародної співпраці НМЦ ПТО і ЗП(ПТ)О за договорами по напрямками:

- 1) Удосконалення змісту професійної освіти:
  - Німеччина: – МВПУПТ, ДРЦПТО, КАМЦППРК, ДЦПТО, КЦППРКБГ, КПБЛ;
  - Польща – ДПЗЛ, КНВЦ
  - Литва – ЗДЦПТО
  - Білорусь – МВПУПТ
- 2) Розвиток соціальної сфери:
  - Канада – ПТУ №79
- 3) Розвиток учнівського самоврядування:
  - Польща – ПЦППРК

Також протягом 2020-2021 навчального року продовжувалась робота в рамках попереднього польсько-українського проєкту «Учнівське самоврядування – демократія в

дії». Проведено серію тренінгів для радників та лідерів учнівського самоврядування. В тренінгах прийняли участь 36 педпрацівників та 75 здобувачів освіти. В цілому за 2 роки до польсько-українського проекту RITA – «Region in Transition» («Зміни в регіоні») долучилось 42 ЗП(ПТ)О, що складає 80% від загальної кількості закладів П(ПТ)О області.

Продовжено спільний проєкт навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області та Фонду Civis Polonus «Підтримка учнівського самоврядування в Україні – вибір демократичної освіти».

Головна задача П(ПТ)О Дніпропетровської області – задоволення запиту роботодавців. Вирішення цієї проблеми сприяє партнерство та взаємодія з Федерацією організацій роботодавців Дніпропетровщини (далі – ФОРД, Федерація).

Співпраця НМЦ ПТО, закладів П(ПТ)О із ФОРД дала можливість пізнати досвід Німеччини, яка має високоефективну систему освіти та забезпечує сталу підготовку кваліфікованих молодих фахівців, які навчаються з орієнтацією на наявні потреби підприємств.

Одним із шляхів такої співпраці – є спільна реалізація глобального українсько-німецького проєкту «Розвиток соціального діалогу в Дніпропетровському регіоні», що запроваджено ФОРД разом німецькою організацією роботодавців “NORDMETALL” землі Мекленбург Передня Померанія за підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (далі – Глобальний проєкт) з 2018 року.

В рамках цього Глобального проєкту узгоджені дії та план заходів проєкту – «ЕХАМ-Дніпро» «Зовнішнє управління професійною освітою. Впровадження елементів дуального навчання в професійно-технічну освіту на Дніпропетровщині. Досвід Німеччини» (далі – Проєкт «ЕХАМ-Дніпро»), який включає питання:

- широке впровадження в практику роботи ЗП(ПТ)О регіону елементів дуального навчання;

- розробка нових професійних стандартів професій з наповненням їх компетенціями, за якими ведеться навчання в Німеччині;

- розвиток наставництва на виробництвах регіону;

- профорієнтація, в тому числі за програмами «Школа економіки» для старшокласників та «MINIPHINOMENTA» для учнів початкових класів загальноосвітніх шкіл.

В ході реалізації Проєкту «ЕХАМ-Дніпро» Департаментом освіти і науки облдержадміністрації разом з методичною службою професійно-технічної освіти області презентовано нароби та наміри із запровадження навчання робітничих кадрів елементам дуальної форми здобуття освіти. З цією метою підписано Декларацію про співпрацю з розвитку професійної освіти в Дніпропетровському регіоні між ФОРД та Дніпропетровським обласним об'єднанням профспілок.

Підготовлені перші п'ять українських експертів, які підтвердили свою компетентність і офіційно сертифіковані в Німеччині для інформування і сприяння роботодавців з впровадження елементів дуальної системи підготовки кадрів. Проведено анкетування 155 підприємств, з них 112 – надали згоду на впровадження дуального навчання в умовах виробництва.

Перші підсумки виконання Проєкту «ЕХАМ-Дніпро» розглянуто на міжнародному Форумі: «Соціальне партнерство у професійній освіті», за підсумком якого прийнята «Резолюція про співробітництво із запровадження елементів дуальної форми здобуття освіти у Дніпропетровській області» за підтримки керівництва експертної групи Глобального проєкту від Німеччини. Резолюція Міжнародного Форуму це, стала дорожньою картою впровадження дуальної форми здобуття професійної освіти на Дніпропетровщині.

Наступний крок – з вересня 2020 року стартував новий українсько-німецький Проєкт «ЕХАМ-Дніпро 2». Його мета – поглиблення співпраці з роботодавцями з питань наставництва та профорієнтації, а також залучення до Проєкту стейкхолдерів з досвіду Німеччини «Школа економіки».

На цьому етапі за ініціативи ФОРД та НМЦ ПТО проведено круглий стіл на тему: «Дуальна освіта - шлях до підвищення конкурентоспроможності молодих робітничих

кадрів», на якому поінформовано про організацію процесу дуальної форми здобуття професійної освіти на підприємствах, про позитивні наробки та проблемні питання, які стримують запровадження дуальної форми здобуття освіти.

За результатами аналізу та вивчення окремих ризиків при організації освітнього процесу НМЦ ПТО разом з ФОРД сформовані на підставі набутого досвіду завдання із участі в дуальному навчанні й можливим їх використанням в новому навчальному році

Однією з особливостей професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою освіти є запровадження системи наставництва.

У відповідності до плану реалізації Проекту «ЕХАМ-Дніпро 2» ФОРД з німецькою організацією роботодавців «NORDMETALL» і НМЦ ПТО організовано дистанційне навчання першої групи організаторів і наставників дуального навчання на виробництві.

За підсумками навчання і проведеного тестування підведені підсумки програми та вручені сертифікати міжнародного зразка 17 представникам підприємств та 6 представникам ЗП(ПТ)О Дніпропетровщини.

Крім того, методичною службою на замовлення ФОРД напрацьовано Посібник для організаторів та наставників здобувачів П(ПТ)О в умовах виробництва із застосуванням елементів дуальної форми здобуття освіти та проведено дистанційний курс навчання на платформі Google Classroom. Підготовлено 16 організаторів і наставників дуального навчання з 14 підприємств за галузями: промисловість, сфера послуг, будівництво, транспорт, легка промисловість, поліграфія.

Проведені заходи сприяли збільшенню кількості ЗП(ПТ)О із упровадження у 2020-2021 навчальному році професійну підготовку робітничих кадрів елементів дуальної форми здобуття освіти до 18 (34% від загальної кількості закладів області) в співпраці з 18 промисловими підприємства та 15 підприємствами сфери обслуговування за 24 професіями.

А у 2021-2022 навчальному році 20 ЗП(ПТ)О (38% від загальної кількості закладів області) співпрацювали з 35 промисловими та 30 малими підприємствами громадського харчування та сфери послуг за 35 професіями.

На виконання Рекомендацій обласної наради в лютому 2021 року щодо управління професійно-технічною освітою на регіональному рівні в інтересах роботодавців за досвідом Німеччини та розпочатого проекту «ЕХАМ-Дніпро 3» з квітня 2021 року по січень 2022 року в 7 новостворених районах області (Дніпровський, Нікопольський, Кам'янський, Криворізький, Новомосковський, Павлоградський і Синельниківський) проведено опитування ефективності співпраці 171 підприємства різних форм власності та напрямків економічної діяльності з 53 державними ЗП(ПТ)О області, проаналізовано позиції Сторін щодо їх оцінки результативності співпраці, спрямованої на задоволення потреб ринку праці в професійних робітниках. Результати опитування представлено на 7 регіональних нарадах.

Підсумки виконання цього проекту підведені на відео-конференції за участю керівників проекту, соціальних партнерів: обласної державної адміністрації, обласної ради, обласного об'єднання профспілок і обласної служби зайнятості, а також представників районних рад і державних адміністрацій, ФОРД, методичної служби професійно-технічної освіти Дніпропетровщини, навчальних структур.

В ході конференції узагальнені результати анкетування підприємств і ЗП(ПТ)О, за якими сформовано бачення покращення співпраці, необхідність формування нової моделі державного ЗП(ПТ)О, зорієнтованого на значне розширення функцій, завдань економіки та запиту населення, інтеграції зусиль влади, закладів освіти всіх сфер, роботодавців.

Результати анкетування використані в ході підготовки Стратегії розвитку професійної освіти області до 2027 року.

За підсумками конференції прийняли рекомендації, в яких визначено конкретні дії регіональної влади на системну роботу з представниками всіх суб'єктів, причетних до процесу формування трудового робітничого потенціалу, включення в процес представників новостворених об'єднаних територіальних громад.

Крім того, реалізуючи Проект «ЕХАМ-Дніпро 3» організовано дистанційне навчання другої групи організаторів і наставників дуального навчання на виробництві, за

підсумками якого вручені сертифікати міжнародного зразка 12 представникам підприємств та 5 представникам ЗП(ПТ)О Дніпропетровщини. Всього підготовлено організаторів і наставників дуального навчання: 29 – представників підприємств і 11 – представників ЗП(ПТ)О.

Оновлення змісту професійної освіти неможливе без запровадження державних професійних стандартів освіти, які базуються на рівнях компетенції, розроблених роботодавцями, та реалізації нових навчальних планів із загальноосвітньої підготовки.

У ЗП(ПТ)О області продовжується впровадження в освітній процес нових стандартів на компетентнісній основі.

Реалізуючи Глобальний проект в частині розробки і впровадження професійних стандартів робітничих професій у 2021 році НМЦ ПТО разом з ФОРД на базі Дніпровського центру професійно-технічної освіти (далі – ДЦПТО) з метою застосування німецької методики навчання фахівців обробки металів. Для якісної реалізації проекту підготовлено 8 педагогів і майстрів виробничого навчання «Токар» ДЦПТО.

З 1 вересня 2021 року організовано навчання групи в кількості 25 осіб за експериментальним навчальним планом з професії «Токар» з наповненням його в обсязі 30% загального змісту навчанням компетенціями, за якими ведеться навчання фахівців з метало-техніки в Німеччині з подальшим внесенням змін до відповідного стандарту освіти.

Закінчення навчання 23.06.2022. На даний етап часу всі 25 осіб проходять виробничу практику на підприємствах:

- «Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»,

- ПрАТ «Дніпровський агрегатний завод»,

- АТ «Дніпроважмаш»

З другого півріччя приєдналося підприємство АТ «Висотпромсервіс».

Наказами Міністерства економіки України у січні 2022 року затверджено професійні стандарти:

- "Опоряджувальник будівельний" (№ 74-22),

- "Авторемонтник" (№78-22),

- "Верстат широкого профілю" (№ 75-22),

- "Технік-мехатронік" (№85-22),

- "Машиніст дорожньо-будівельних машин" (103-22).

Розробником професійних стандартів "Авторемонтник", "Машиніст дорожньо-будівельних машин" та "Оздоблювальник будівельний" була Федерація.

До професійного стандарту "Станочник широкого профілю" увійшли додаткові компетенції відповідно до німецьких стандартів «Спеціаліст метало-технік – промисловий механік».

У регіональне та державне замовлення на підготовку кваліфікованих робітничих кадрів 2022 року у 8 ЗП(ПТ)О включено підготовку за професіями: верстатник широкого профілю та токар, до яких включено нові компетенції, розробляються освітні програми та складаються навчальні плани за названими професіями.

Крім того, Федерація подала заявки на розробку у 2022 році нових професійних стандартів професій:

- слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та обладнання;

- тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва;

- Електрозварювальник на автоматичних та напіваавтоматичних машинах.

Наразі стартує проект «ЄХАМ-Дніпро 4», мета якого – організація навчання професійним навичкам робочі кадри на запит бізнесу навчальними структурами, не підпорядкованими Міністерству освіти і науки України.

Також в рамках Глобального проекту заплановано впровадження мініпроєкту: «Застосування професійного стандарту «Верстатник широкого профілю» в навчальному процесі та адаптація його результатів в умовах промислових підприємств Дніпропетровської області»

Сподіваємося, що проведена робота НМЦ ПТО, ЗП(ПТ)О, разом з ФОРД і німецькою організацією роботодавців «NORDMETALL» дасть змогу впроваджувати нову професійну освіту, очікувані результати якої будуть ефективними для економіки регіону.

Разом з цим, у зв'язку з ускладненням епідемічної ситуації, введенням воєнного стану внаслідок збройної агресії російської федерації, змінами в економіці, запровадженням інформаційних технологій, вказують на необхідність змін та методів роботи з соціальними партнерами і ставлять нові завдання:

1. НМЦ ПТО:

1.1. Активізувати роботу фахових галузевих рад, наповнити їх новим змістом відповідно до сучасних вимог економіки регіону

1.2. Надавати методичну допомогу з ліцензування нових професій, здійснювати навчання дорослого населення видами робіт і частковим кваліфікаціям відповідно до потреб ринку праці.

1.3. Продовжити здійснювати навчання організаторів і наставників виробництва за програмою НМЦ ПТО.

1.4. Сприяти виконанню завдань реалізації Глобального проєкту та проєкту «ЕХАМ-Дніпро 4» – «Організація навчання професійним навичкам робочі кадри на запит бізнесу навчальними структурами, не підпорядкованими Міністерству освіти і науки України», а також мініпроєкту: «Застосування професійного стандарту «Верстатник широкого профілю» в навчальному процесі та адаптація його результатів в умовах промислових підприємств Дніпропетровської області».

2. ЗП(ПТ)О:

2.1. Своєчасно реагувати на запит роботодавців, використовуючи можливості центрів нових виробничих технологій, центрів професійної кар'єри, навчально-практичних центрів ЗП(ПТ)О.

2.2. Враховувати в угодах про співпрацю необхідність призначення координаторів та наставників для здобувачів освіти за дуальною формою навчання.

2.3. системно проводити робочі зустрічі з роботодавцями, індивідуальні консультавання відповідальних осіб підприємств щодо впровадження дуальної форми навчання.